

BASES

V PREMI DE COMPOSICIÓ PER A DOLÇAINA I PIANO

VILA D'ONDARA

AJUNTAMENT D'ONDARA

Regidoria de Cultura

Col·laboren:

GENERALITAT
VALENCIANA

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

V PREMI DE COMPOSICIÓ PER A DOLÇAINA I PIANO VILA D'ONDARA

L'Ajuntament d'Ondara i d'Ondara Colla de dolçaines i tabals, convoquen el V Premi de Composició per a Dolçaina i Piano. Amb la finalitat de fomentar la cultura en el municipi, ampliar el patrimoni musical, difondre la nostra música més representativa i augmentar el repertori per a aquest tipus de formació.

La present convocatòria es regularà per les següents Bases:

1. La composició serà per a dolçaina (en Sol) i piano.
2. Les obres seràn d'estil lliure i tindran en compte les característiques de la dolçaina descrites en la fitxa tècnica.
3. Cada participant podrà presentar quantes obres desitge, sempre que compleixen els següents requisits:
 - Ser originals de l'autor que les presenta.
 - Ser inèdites.
 - No haver estat interpretades, ni gravades amb anterioritat.
4. Es valorarà que les obres tinguen elements de música popular valenciana.
5. Documentació a presentar:
 - 3 còpies de la partitura, en un sobre, sota un lema.
 - 2 còpies de les parts (Dolçaina i Piano)
 - Maqueta de l'obra en format àudio i arxius en PDF de tot el material en CD o memòria USB.

Tanmateix s'adjuntarà un sobre tancat amb el mateix lema amb:

- Document on apareixerà la identificació del concursant amb adreça, telèfon, e-mail i breu currículum.
- Declaració jurada del compositor manifestat l'originalitat de la seua composició i títol definitiu de l'obra.

6. El termini d'admissió d'originals finalitzarà el 30 de juny del 2021. Aquests s'enviaran a l'Ajuntament d'Ondara, Departament de Cultura, Plaça Major 10, 03760 Ondara (Alacant). Caldrà indicar en el sobre V Premi per a Dolçaina i Piano Vila d'Ondara.

7. Finalitzat el termini d'admissió, un jurat tècnic seleccionarà, entre totes les obres presentades, un màxim de tres obres, que seran les finalistes. En cas de no haver-se'n presentat un mínim de tres obres, el concurs quedarà anul·lat.

8. Les obres seran interpretades per Josep Alemany Ortolà i David González en la Casa de Cultura d'Ondara el dissabte 6 de novembre del 2021. A l'intermedi d'aquest concert, els i les assistents votaran per otorgar el Premi especial del públic amb dotació econòmica.

9. La dotació dels premis serà la següent:

Un Primer Premi: 1.250 € concedit per l'Ajuntament d'Ondara.

Un Premi del públic dotat amb 500€ concedit per la Federació Valenciana de Dolçainers i Tabaleters.

10. El jurat serà nomenat per la regidora de cultura i estarà format per persones de reconegut prestigi i competència en el món de la dolçaina, el piano i la composició, i les seues decisions seran inapel·lables.

11. El jurat podrà dividir o declarar deserts els premis, així com concedir les mencions honorífiques que considere oportunes, sense dotació econòmica.

12. Els autors podran passar a retirar els treballs presentats i no premiats a la Casa de Cultura d'Ondara, passats dos mesos des de la publicació de la resolució del jurat. En cas contrari, els treballs quedaran en poder de l'entitat convocant que els utilitzarà per als fins de promoció i divulgació que considere oportuns.

13. En cas de produir-se cap canvi motivat per la pandèmia ocasionada per la COVID19, s'anunciarà amb antel·lació a les xarxes socials de l'Ajuntament d'Ondara.

14. La participació en aquest premi implica l'acceptació de totes les seues bases.

CARACTERÍSTIQUES DE LA DOLÇAINA:

TESSITURA

L'extensió en so real és des del La 4 fins al Mi 6. en comptades ocasions s'utilitza el Fa# 6, i sempre ben preparat, lligat i en progressió de graus conjunts.

LECTOESCRITURA MUSICAL.

La música per a dolçaina sempre s'escriu en clau de Sol. A nivell d'escriptura musical el nostre instrument s'anomena dolçaina en Sol, és un instrument transpositor, les partitures escrites correctament per a dolçaina estan transportades per a instrument en sol, així doncs, la nota més greu és el Re escrit davall del pentagrama i la nota més aguda el La situat en la primera línia addicional damunt del pentagrama.

Per tant, sempre que no s'especifique el contrari, en els següents apartats quan s'esmenta el nom de notes i/o de tonalitats, es fa referència a les específiques de la dolçaina (en sol) i no a les notes reals (en Do).

ACÚSTICA

El so del nostre instrument és penetrant i de gran potència. Fins fa pocs anys la seua activitat s'ha esdevingut exclusivament als carrers i places de molts pobles i ciutats i ha esdevingut protagonista de grans concentracions de públic al si de festes i costums de les nostres comarques. Per aquest motiu és lògic que, en la seua contínua evolució, s'apreciara i es desenvolupara de manera especial la seua potència sonora. Pel fet d'utilitzar la canya doble i el tub cònic, el so de la dolçaina pot assemblar-se bàsicament al de l'oboè o la xirimia; no obstant, hi ha notables diferències tot i que el nostre instrument produïx sons en una tessitura aguda, té una gran personalitat tímbrica per causa de la gran riquesa en harmònics que posseeix. En determinades condicions d'audició també pot assemblar-se al saxo soprano o a la trompeta. El domini de l'afinació es basa en combinacions de posicions digitals sobre 8 orificis (set davanters i un altre posterior), i en subtils canvis en la pressió de l'aire i en l'embocadura.

REGISTRES

L'àmbit acústic de la dolçaina es divideix en dos registres que es diferencien pel timbre i per la manera de produir-se.

1. Registre mitjà: el so és natural. És el més descansat i relaxat. Comprèn la primera octava. Des del Re greu (La 4 en concert) fins al Re agut (La 5 en concert). La seua afinació és relativament senzilla.
2. Registre agut: són els primers harmònics de les notes naturals que es produeixen per un augment de la pressió de la columna d'aire. L'afinació n'és molt complicada i l'execució n'és més difícil i cansada. Mantenir aquest registre durant un cert període de temps és vertaderament esgotador i la seua execució pot esdevenir impossible. Se situa en la segona octava, des del Mi agut (Si 5 en concert) fins al La agut (Mi 6 en concert).

ALTERACIONS

Tot i que la dolçaina no és un instrument concebut per a produir cromatismes, en l'actualitat se'n pot aconseguir l'execució, però no només mitjançant una tècnica molt complexa i difícil, amb evidents canvis de timbre i de volum. Les alteracions amb un so clar i potent, i alhora senzilles d'executar són: Do# i Re# de la primera octava. Amb un so més apagat, de major dificultat i amb una gra disminució de la potència sonora trobem: Fa natural, Sib/La#, Sol#/Lab de la primera octava i de la segona octava; Fa natural, Re#/Mib i Sol#/Lab.

TONALITATS

Les tonalitats més utilitzades a causa de la seua menor dificultat són: Sol Major i Re Major, ja que el Fa# i el Do# es produeixen de forma natural. També el Mi menor, ja que el Re# de la primera octava és una alteració senzilla. Amb certa dificultat es troba el Do Major, ja que el Fa Natural no es

produeix de manera natural, i dins de l'escala natural de la dolçaina està considerat om una alteració, d'altra banda, no existeix la tònica inferior (Do greu). Difícils; Si menor, Sol menor, La Major i La menor. Molt difícils; Mi Major, Re menor, Fa# menor, Do # menor, Fa Major, Mib Major, Do menor i Sib Major. De màxima dificultat són totes les altres tonalitats.

DINÀMICA

El so del nostre instrument té una gran potència, això vol dir que tocar fort és allò habitual. Amb les tècniques d'interpretació actuals es pot aconseguir efectes de dinàmica, però es tracta d'una activitat molt difícil, complica enormement l'afinació i origina la pèrdua de timbre. En conseqüència, cal tenir en compte els següents aclariments, si es vol traure el màxim profit de la interpretació i de l'expressió:

1. No s'han d'utilitzar mai els canvis dinàmics en el segon registre (del MI al La aguts). Aquestes notes sempre sonen fortes i sols amb molta dificultat es pot apaivagar i enfosquir lleugerament el seu so.
2. Al nostre instrument, a diferència del que passa amb altres, baixar la potència sonora implica un enorme esforç físic en l'embocadura i la utilització d'una tècnica de gra dificultat i complexitat. Cal anar amb compte i no acumular dificultats.
3. Sols es pot garantir l'èxit en la gamma des d'un ff fins a un mp.
4. No s'ha d'abusar dels canvis sobtats.

ARTICULACIÓ

L'articulació de l'instrument és molt limitada si la comparem amb la resta d'instruments de la seua família. Per això i per raons tècniques com ara la impossibilitat de realitzar el doble i/o triple picat, l'execució n'és lenta. Per a interpretar a elevada velocitat, cal recórrer a les combinacions de lligats, tenint en compte la dificultat que comporta el canvi d'octava i en la major part de les ocasions la seua impossibilitat. Una de les peculiaritats del nostre instrument és que l'emissió natural i més fàcil del so s'origina articulant el principi i el final de la nota, mentre que en els altres instruments de vent resulta més normal l'emissió sense articulació.

DIGITACIÓ

Les principals característiques en la digitació són gairebé les mateixes que pot tenir qualsevol instrument de vent i fusta sense claus. Sols cal considerar que les posicions de Fa natural, Sib/La#, Lab/Sol#, dificulten enorme-ment la execució a certes velocitats. També cal tindre en compte els canvis de registre, ja que el nostre instrument no té claus o posicions digitals per tal de canviar d'octava, per la qual cal recórrer a la pressió de l'aire i de l'embocadura. Aquestes circumstàncies, lligades a la dificultat de l'afinació fa que no es puga exigir un virtuosisme semblant al dels altres instruments cultes, com l'oboè o el clarinet.

RESISTENCIA

La dolçaina és un instrument musical que ocasiona ràpidament la fatiga física i psicològica de l'intèrpret, molt més ràpidament que els instruments de metall. Això s'esdevé sobretot a causa de les seues característiques. Com que es tracta d'un instrument curt, ofereix poca resistència al pas de l'aire i exigeix per tant l'ús d'una gran quantitat i pressió. La canya que s'hi empra és una de les majors i més dures de les de la família dels oboès, per la qual cosa cal exercir una gran pressió sobre ella per poder manipular el so. No obstant, la resistència augmenta progressivament a mesura que l'obra posseeix menys aguts, nombroses i abundats respiracions, compassos d'espera i menor dinàmica, així com quan s'evita-sempre que siga possible-les alteracions difícils.

*Elaborada per Xavier Richart, professor titular de dolçaina al conservatori municipal «José Iturbi» de València.

